

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Lenky Kaniové a soudců Ivo Pospíšila a Michala Bobka v právní věci žalobce: **Bc. M. P.**, zastoupen JUDr. Jiřím Sobčíkem, advokátem se sídlem Nádražní 545/166, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 1292/25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 2. 2023, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 15. 1. 2025, č. j. 17 Ad 10/2023 - 253,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a rozsudek krajského soudu

[1] Rozhodnutím ze dne 26. 4. 2019, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), žalovaná zamítla žádost žalobce o invalidní důchod, neboť podle zdravotního posudku poklesla jeho pracovní schopnost v důsledku narkolepsie toliko o 20 %. Námitky proti prvostupňovému rozhodnutí žalovaná rozhodnutím ze dne 23. 7. 2019, č. j. X, zamítla. Krajský soud v Ostravě (dále jen „krajský soud“) posledně citované rozhodnutí rozsudkem ze dne 26. 10. 2022, č. j. 17 Ad 49/2019 - 368, zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení s tím, že ze zpracovaných posudků Posudkové komise MPSV vyplývá, že žalobce je invalidní ve smyslu § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění. Rozhodnutím ze dne 28. 2. 2023, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), žalovaná námitky žalobce opětovně zamítla. Shledala sice, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobce z důvodu nepříznivého zdravotního stavu činí 35 %, žalobce však nezískal dostatečně dlouhou dobu pojištění potřebnou pro přiznání invalidního důchodu.

[2] Žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí správní žalobou, kterou krajský soud v záhlaví specifikovaným rozsudkem zamítl. Soud ve věci doplnil dokazování – nechal zpracovat posudek u posudkové komise MPSV Ostrava a následně srovnávací posudek u posudkové komise MPSV Brno. Dále ve věci ustanovil znalce, který dospěl k závěru, že pokles pracovní schopnosti u žalobce činí 35 %, datum vzniku invalidity stanovil na 4. 3. 2019. Obsah zpracovaných posudků považoval soud za přesvědčivý, srozumitelný a prostý vnitřních rozporů, datum vzniku invalidity bylo dle jeho mínění řádně podloženo.

Pokud se jednalo o namítanou systémovou podjatost posudkových lékařů, odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu s tím, že žalobce zpochybňuje vhodnost právní úpravy, kterou však soudu nepřísluší hodnotit. Zdůraznil, že v projednávané věci posudky nevyznívají nikterak zaujatě a jejich zpracovatelé se v nich poctivě vypořádali se všemi nastolenými otázkami. Uzavřel tedy, že žalovaná nepochybila, pokud potřebnou dobu pojištění odvozovala ode dne 4. 3. 2019 (datum vzniku invalidity). Vzhledem k tomu, že ve vztahu ke zjištěným dobám pojištění žalobce žádné výhrady nevnesl, touto otázkou se soud nezabýval. Stejně tak se podrobněji nevyjádřil k námitkám ohledně zjištěného stupně invalidity, neboť by to bylo s ohledem na skutečnost, že žalobce nezískal potřebou dobu pojištění, nadbytečné.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalované

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Stěžovatel nesouhlasí se stanoveným datem vzniku invalidity. Má za to, že soud dostatečně nereflektoval jeho námitky, a to zejména, pokud se jedná o přetrvávající rozpory ve zdravotních posudcích. Ohrazuje se rovněž vůči tomu, že se soud pro nadbytečnost nevypořádal s námitkami týkajícími se stanoveného stupně invalidity. Stěžovatel předkládá podrobnou polemiku s obsahem přezkoumávaného rozsudku, jakož i jednotlivých zdravotních posudků. Posudky posudkové komise MPSV Ostrava a Brno, ani znalecký posudek zpracovaný MUDr. Jaroslavem Krutínským, MBA, dle jeho mínění nesplňují požadavky, které jsou na ně kladeny soudní judikaturou. Znalec přikládal přílišnou důležitost skutečnosti, že stěžovatel byl v posuzovaném období držitelem řidičského oprávnění. Stěžovatel trvá na tom, že vzhledem ke svému onemocnění a z něj plynoucím omezením se není schopen pracovně uplatnit. Současně se ohrazuje vůči postupu soudu, který odmítl provést jím navržené důkazy (zejména výňatky z odborných publikací). Adekvátně krajský soud nezareagoval ani na vznesenou námitku systémové podjatosti; zaměstnancem žalované je i ustanovený znalec. Stěžovatel trvá na tom, že je invalidní již od roku 2007. V této souvislosti předložil krajskému soudu rozsáhlou argumentaci, s níž se však lékaři ve zpracovaných posudcích náležitě nevypořádali. Obsah posudků považuje žalobce za neúplný, nekonzistentní a nevěrohodný.

[5] Žalovaná se k obsahu kasační stížnosti vyjádřila v tom smyslu, že rozsudek krajského soudu shledává věcně správným a zákonným.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[6] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a byla podána v zákonné lhůtě. Jedná se však o věc, v níž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a v souladu s § 104a odst. 1 s. ř. s. je proto nejprve nutné posoudit, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., v němž vymezil podmínky, za kterých je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek,

pokračování

které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí městského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Ve věci stěžovatele však tyto podmínky naplněny nejsou.

[7] Kasační soud se nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku a dospěl k závěru, že splňuje požadavky kladené judikaturou Nejvyššího správního soudu na přezkoumatelnost soudních rozhodnutí (viz např. rozsudky NSS ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 - 44, č. 689/2005 Sb. NSS, či ze dne 27. 2. 2019, č. j. 8 Afs 267/2017 - 38). Z jeho odůvodnění je plně seznatelné, jaké důvody krajský soud vedly k výroku o zamítnutí podané žaloby, přičemž všechny nosné námitky stěžovatele soud vypořádal, vždy alespoň implicitně (srov. např. rozsudek NSS z 27. 5. 2015, č. j. 6 As 152/2014 - 78, bod 23).

[8] Značná část kasační argumentace se týká nesouhlasu stěžovatele ohledně stupně invalidity a data vzniku invalidity, jak byly stanoveny ve zpracovaných posudcích. Nejvyšší správní soud setrvale judikuje, že posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti je věcí odborně medicínskou, a soud proto nemůže posoudit věcnou správnost odborných lékařských posudků (rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 55/2013 - 29, č. 3065/2014 Sb. NSS). Úkolem soudu je však zhodnocení jejich jednoznačnosti, určitosti, úplnosti a přesvědčivosti (srov. např. rozsudky NSS ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003 - 61, č. 800/2006 Sb. NSS, ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013 - 20, ze dne 11. 10. 2013, č. j. 4 Ads 42/2013 - 43, či ze dne 8. 7. 2015, č. j. 10 Ads 116/2014 - 46).

[9] Stěžovatel dále namítá závislost posudkových komisí na žalované. Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře dovedl, že sama skutečnost, že posudková komise je orgánem MPSV, není důvodem k pochybnostem o objektivitě jejích závěrů. Ta má být garantována složením posudkových komisí, které sestávají nejen z posudkových lékařů a tajemníků z řad pracovníků MPSV, ale i z odborných lékařů jednotlivých klinických oborů, tedy osob odlišných od pracovníků MPSV (rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2003, č. j. 5 Ads 4/2003 - 35, č. 33/2003 Sb. NSS, nověji např. usnesení NSS ze dne 9. 5. 2024, č. j. 6 Ads 188/2023 - 29, bod 18). Krajský soud proto postupoval v souladu s judikaturou kasačního soudu, jestliže z jejich posudků vycházel.

[10] Podmínkami, za nichž lze připustit neprovedení důkazu soudem, se Nejvyšší správní soud již také mnohokrát zabýval. Pro nadbytečnost lze provedení důkazu odmítnout tehdy, „byla-li již skutečnost, která má být dokazována, v dosavadním řízení bez důvodných pochybností postavena najisto“ (např. rozsudek NSS ze dne 28. 4. 2005, č. j. 5 Afs 147/2004 - 89, č. 618/2005 Sb. NSS).

[11] Krajský soud se nijak neodchýlil od judikatury kasačního soudu, ani se nedopustil zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. Zároveň v řízení nevystala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správní soudu řešena. Kasační stížnost proto kasační soud odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[12] Nejvyšší správní soud rozhodl o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4.). Stěžovatel neměl v řízení úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná sice byla v řízení úspěšná, právo na náhradu nákladů řízení však rovněž nemá (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. května 2025

Lenka Kaniová
předsedkyně senátu